

Region Midt

Regionshuset Viborg

Skottenborg 26

8800 Viborg

Lemvig, 30.06.2026

Høringssvar vedr. råstofindvinding Rom Syd – sagsnr. 1-50-71-40-21

1. Indledning

Vi indgiver hermed høringssvar som nærmeste naboer til det ansøgte projekt om råstofindvinding i Rom Syd.

Vi gør indsigelse mod projektet og ønsker området udtaget af råstofplanen.

Det er vores oplevelse, at denne sag ikke alene handler om råstofindvinding, men om en meget omfattende og langvarig industriel påvirkning af et område, som i dag er kendetegnet ved åbent landskab, landbrug og bosætning.

Vi finder, at konsekvenserne for de mennesker, der bor i området, gennemgående er undervurderet i materialet, og at centrale forudsætninger ikke fremstår tilstrækkeligt dokumenterede eller kontrollerede.

Der er alene taget hensyn til indvinders ønsker, og på intet punkt har naboers bekymringer og bemærkninger flyttet så meget som et komma, i udkastet til tilladelsen.

2. Områdets karakter – et åbent kulturlandskab under pres

Rom Syd er et fladt smeltevandslandskab med høj landskabelig værdi og et åbent udsyn, som i mange år har været en central kvalitet i området.

Det er et område, hvor:

- det åbne landskab er den bærende kvalitet
- landbrugsjord udgør højværdi arealer
- bosætning er sket på baggrund af ro og udsyn
- kommunen tidligere har værnet om det visuelle landskab

Det er derfor bemærkelsesværdigt, at området nu foreslås udnyttet til en omfattende råstofgrav i årtier.

Flere tekniske anlæg og projekter i nærområdet er tidligere blevet afvist med henvisning til landskabsbeskyttelse – hvilket gør den aktuelle udvikling svær at forstå i sammenhæng.

De foreslåede efterbehandlinger fremstår ikke som en reel genetablering af landskabet, men som en form for “teknisk tilpasning”, hvor områdets oprindelige karakter reelt forsvinder.

3. Støj – beregningsgrundlag og reelle forudsætninger

Støj er en af de mest afgørende faktorer for beboelighed i området.

I miljøkonsekvensrapporten anvendes der støjdata for entreprenørmaskiner, herunder:

- Caterpillar 972H
- Caterpillar 972K

Ifølge producentens egne tekniske specifikationer (side 15 i 972K Specalog):

- **111 dB(A)** for standard maskine
- **108 dB(A)** for lavstøjskonfiguration

I de fremlagte støjberegninger anvendes lavere værdier (ca. 100–102 dB(A)).

Dette er en væsentlig forskel.

Da støjberegninger er logaritmiske, betyder selv få dB en markant forskel i den reelle oplevelse ved naboerne.

Vi finder det derfor nødvendigt at få belyst:

- hvorfor der anvendes afvigende støjdata
- hvilket konkret datagrundlag der er anvendt
- om beregningerne er kvalitetssikret uafhængigt

Derudover vil der dagligt blive anvendt 2 store sorteringsanlæg, samt lejlighedsvis en gravemaskine. Specielt de 2 første har vi i området erfaring for, er særdeles larmende.

Ydermere bemærker vi, at støjberegninger for dele af området (bl.a. Skovlyvej) er udført uden støjvold, hvilket efter vores vurdering ikke afspejler en maksimal afværgesituation. Hvorfor vil der alene blive etableret støjvold mod Ringkøbingvej 129, som er lodsejer på stedet, med ønske om gravning?

4. Kumulativ støj og eksisterende belastning i området

Et centralt problem i vurderingen er, at støj og påvirkninger vurderes isoleret.

Området omkring Rom Flyveplads er allerede præget af en række støjklinder:

- cross-/motorsportsaktivitet (herunder fast kørsel tirsdag og torsdag kl. 14–20 samt lørdage)
- flyveplads og helikopter aktivitet (op til 34 flyvninger dagligt i sommertiden)
- skydebane (mandag & onsdag)
- hundetræning og events
- frilufcenter med diverse aktiviteter
- landbrugsdrift og tung trafik (såsom til- og frakørsel af flis på Hangarvej, Klosterheden)
- øvrige rekreative og tekniske aktiviteter (såsom traktortræk, cirkus, dyrskue, marked, ridestævne)

Hertil kommer den ansøgte råstofgravning.

Vi oplever i praksis ikke disse aktiviteter som adskilte projekter/aktiviteter, men som en samlet og konstant støjkulisse.

Af Miljørapport 2024 fremgår det, at det er muligt – ud over støjvolde omkring udgravningen, også at etablere yderligere støjvolde omkring produktionsanlæg i graven. Vi mener det er påfaldende og uambitiøst, at de vejledende krav og retningslinjer (fra miljøstyrelsen) kun skal overholdes inden for råstofgraven under hensyntagen til gener for omgivelserne – og at man derfor, lidt mere ambitiøst, kigger på den samlede støj i området.

Det er derfor vores vurdering, at den kumulative belastning af området ikke er reelt vurderet i miljørapporten.

Vi ønsker afklaring af driftsforhold og begrænsning på åbningstider i hverdage - og lukket i weekenden. Som nærmeste nabo til en råstofgrav ønsker vi på ingen måde en støv-, støj-, og trafikbelastning i området ud over et tidsrum mellem 7-16 på hverdage, og under INGEN omstændigheder på lørdage eller søn- og helligdage.

5. Crosskørsel og beskrivelse af eksisterende forhold

I ansøgningsmaterialet bilag 12, side 17, punkt 4.4 fremgår det, at:

“Desuden køres der af og til cross i de gamle grusgrave længere mod nord. Disse aktiviteter foregår dog især i weekender og aftener og overlapper derfor ikke med støj fra grusgraven.”

Dette er en væsentlig oplysning, fordi den indgår i vurderingen af støj- og aktivitetsniveau i området.

Vi finder dog anledning til at stille spørgsmål ved korrektheden af denne beskrivelse, da aktiviteten ikke foregår i gamle grusgrave, men i området tæt ved flyvepladsen, hvor der i praksis er fast aktivitet flere dage om ugen. Se pkt. 4.

Dette har betydning for støjens samlede placering og overlap med den ansøgte driftstid.

6. Terræn, materialer og efterbehandling

Ansøger beskriver, at området kan retableres til omtrent oprindeligt terræn.

Dette vurderer vi som urealistisk i praksis.

Det skyldes bl.a.:

- at sand kun midlertidigt fylder mere ved opgravning (ca. 20 % udvidelse)
- at materialer bortkøres permanent (herunder grus)
- at der ikke tilføres fremmed fyld i et omfang, der genetablerer volumen
- at sand naturligt sætter sig over tid

Det er derfor vores vurdering, at der vil opstå et permanent terrænfald i området.

Det understøttes yderligere af, at det i udkast til tilladelse fremgår, at råstofressourcen ønskes udnyttet fuldt ud.

Dette betyder i praksis, at der ikke er tale om en neutral genetablering, men en permanent ændring af landskabet.

Efterbehandlingsplanen bør tage hensyn til beboere i området, geologiske interesser, kulturarv og den biologiske mangfoldighed. Området bør fremstå harmonisk uden nogen som helst oplag af genbrugsmaterialer, tiloversblevne maskiner eller andre naturfremmede elementer. Dette har andre entreprenører i området honoreret tidligere.

Vi bemærker desuden, at ansøger i sit materiale anfører, at råstofforekomsten består af ca. 20 % grus og 80 % sand. En fordeling der fremstår udokumenteret ved de udførte borer og som derfor rejser yderligere tvivl om kvaliteten af det samlede ansøgningsmateriale og om, hvorvidt de anvendte forudsætninger er tilstrækkeligt dokumenterede.

Det undrer os yderligere, at der er fastsat bindende vilkår for skråningshældninger på matriklerne 24g og 24i, mens der ikke er fastsat tilsvarende vilkår for matrikel 24f, selv om skråningerne har samme afgrænsning mod nord og syd. Dette fremstår ubegrundet og bør enten forklares eller rettes, så vilkårene er ensartede.

7. Oplevelses- og aktivitetsområde – realisme og anvendelse

I ansøgningsmaterialet beskrives området også som muligt “oplevelses- og aktivitetsområde”.

Dette fremstår ikke realistisk, da:

- området er privat ejet
- området ønskes reableret til landbrugsdrift
- området ligger i drikkevandsinteresse (OD-område)
- anvendelsen derfor vil være stærkt begrænset

Vi finder derfor, at betegnelsen giver et misvisende billede af den faktiske fremtidige anvendelse.

8. Grundvand og beskyttelsesinteresser

Området ligger i et område med drikkevandsinteresser (OD).

Vi finder det derfor afgørende, at der stilles bindende krav til:

- ingen pesticider
- ingen husdyrgødning
- tilbagelægning til ekstensivt jordbrug
- beskyttelse mod forurening i efterbehandlingsfasen

Uden sådanne krav er der risiko for, at en midlertidig råstofgrav efterlader en permanent sårbarhed i forhold til grundvandet.

Skovlyvej 6 har fx udelukkende egen vandforsyning – og vi stiller os særdeles tvivlende over, at det vurderes at en råstofgrav så tæt på, ikke har nogen konsekvenser for drikkevandet - især når man kigger på de områder, som entreprenøren i øvrigt opererer i. Disse områder præges af byggeaffald, genbrugsmaterialer, rod og gamle maskiner - og på den baggrund kan man kun frygte, hvordan evt. spil af hydraulik- og dieselolie, og efterfølgende mulig nedsivning håndteres af entreprenør. Dette bør være et opmærksomhedspunkt. Vi hæfter os ved at der i screeningsbilagene er markeret at der ikke er særlige grundvands- og drikkevandsinteresser, hvilket ikke er korrekt.

9. Flyvesikkerhed og nødlandingsforhold

Projektområdet ligger meget tæt på Rom Flyveplads.

Det giver anledning til væsentlige sikkerhedsmæssige bekymringer:

- afstand til bane er ca. 75 meter

- planlagt sø kan øge risiko for bird strikes
- skråninger omkring graven (op til ca. 1:5 / 11°) er ikke egnede til nødlanding
- området har tidligere haft funktion som nødlandingsareal
- tinglyste forhold begrænser ændringer i terræn og afskærmning

Særligt bekymrende er, at ændringerne kan reducere eller fjerne muligheder for nødlanding i området.

Matrikel 24i er belagt med en klausul, der forbyder f.eks. Høj beplantning og afgrøder, kreaturer på arealet samt hegning af området. På trods af dette er der i udkast til tilladelse stillet krav om hegning op mod flyvepladsen og store maskiner skal årevis arbejde på området. Hvordan hænger det sammen?

Ændringer af terræn og arealanvendelse i et aktivt flyveområde bør efter vores opfattelse underkastes en særskilt og detaljeret sikkerhedsvurdering i forhold til luftfartssikkerhed.

10. Diesel- og ressourceforbrug – urealistiske forudsætninger

Miljøkonsekvensrapporten angiver et samlet dieselforbrug på ca. 25.000 liter årligt ved en produktion på op til 200.000 m³ råstoffer.

Dette svarer til:

- ca. 0,125 liter pr. m³
- eller 1 liter pr. 8 m³ materiale

Dette forekommer urealistisk lavt.

Til sammenligning har enkelte maskintyper i materialet følgende typiske forbrug:

- gummihjulslæsser: 15–25 liter/time
- gravemaskine: 25–35 liter/time
- sorteringsanlæg: 15–20 liter/time

Det rejser en væsentlig tvivl om, hvorvidt det oplyste forbrug er realistisk.

Efter vores vurdering er det reelle forbrug væsentligt højere, hvilket har betydning for både CO₂-udledning og miljøpåvirkning. Hvorfor ønskes disse ting oplyst, hvis de ikke på nogen måde bliver efterprøvet?

11. Trafikale forhold

Projektet vil medføre betydelig tung trafik til og fra området.

Dette vil påvirke:

- trafiksikkerhed på Ringkøbingvej
- støj og vibrationer
- lokale adgangsforhold
- risiko ved ind- og udkørsel uden svingbaner

Vi vurderer, at dette ikke er tilstrækkeligt behandlet i materialet.

12. Tillid til vilkår og tilsyn

En forudsætning for at en evt. tilladelse kan gives, er, at vilkår kan kontrolleres og håndhæves effektivt.

Vi har ikke på nuværende grundlag tilstrækkelig tillid til:

- at alle forudsætninger er korrekt oplyst (brændstofforbrug, støjkliller, råstofkoncentration, mv)
- at vilkår vil kunne og blive kontrolleret i praksis
- at tilsyn vil være tilstrækkeligt gennem hele driftsperioden

Dette understøttes af de ovenfor beskrevne usikkerheder i datagrundlaget, samt indvinders historik og grusgrave i området. Det er dér meget tydeligt, at der på intet punkt er blevet taget hensyn til de omkringboende, men alene til indvinders ønsker.

Ydermere er det ønskeligt, at det bliver gjort tydeligt, hvilke konsekvenser det vil have for indvinder, såfremt krav og vilkår ikke overholdes.

13. Konklusion

På baggrund af ovenstående vurderer vi ikke, at der foreligger et tilstrækkeligt dokumenteret grundlag for at meddele tilladelse til råstofindvinding i Rom Syd.

Vi finder særligt:

- at støjberegningerne bygger på usikre forudsætninger
- at den kumulative belastning ikke er vurderet
- at centrale oplysninger ikke fremstår kontrollerede
- at terræn og efterbehandling ikke er realistisk beskrevet
- at maskin- og forbrugsdata fremstår undervurderede
- at flyvesikkerhed ikke er tilstrækkeligt belyst

Vi opfordrer derfor Region Midtjylland til at afslå ansøgningen, og fjerne Rom Syd fra råstofplanen.

Såfremt projektet videreføres, bør det som minimum ske på grundlag af:

- uvildig kvalitetssikring af støjberegninger
- samlet vurdering af kumulativ belastning
- dokumenteret verifikation af centrale forudsætninger
- realistisk vurdering af landskab, terræn og miljøpåvirkning

Vi ønsker ikke en råstofgrav som nabo. Uanset hvilke vilkår der stilles fra regionen og Lemvig kommune, er vi af den klare overbevisning, at et graveområde forulemper mere, end det gavner. Vi betvivler projektets samlede bæredygtighed, og forventer en gennemarbejdet overordnet stillingtagen til værdien i indvindingen holdt op mod de samlede belastninger og konsekvenser for området.

Vi efterlyser og forventer stadig en seriøs undersøgelse og drøftelse af alternative muligheder fra regionalt hold, samt vilje til at handle, inden der arbejdes videre med en gravetilladelse til entreprenør i Rom Syd.

Med ønske om at området udtages af råstofplanen.

Med venlig hilsen

Kanja og Ole Stuhr, Skovlyvej 5A, Rom, 7620 Lemvig

Kanja Stuhr Ole Stuhr

Louise Urth, Skovlyvej 6, Rom, 7620 Lemvig

Louise Urth

Helle Axelsen og Chresten Møller Pedersen, Skovlyvej 7, Rom, 7620 Lemvig

Helle Jeppesen Chresten Møller Pedersen

Jette Røjkjær Larsen og Lars Larsen, Gl. Landevej 24, Rom, 7620 Lemvig

Lars Larsen
Jette Røjkjær Larsen